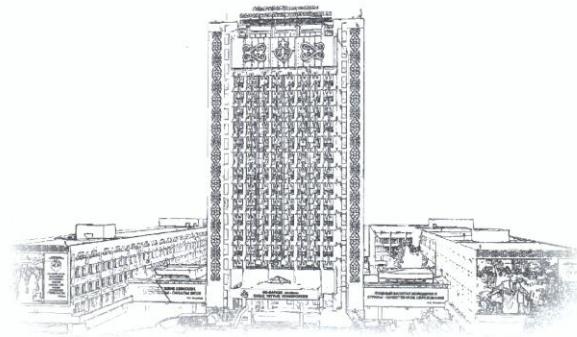

ISSN 1563-0223 • Индекс 75878; 25878

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ AL-FARABI KAZAKH
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ NATIONAL UNIVERSITY

ХАБАРШЫ

ФИЛОЛОГИЯ СЕРИЯСЫ

ВЕСТНИК

СЕРИЯ ФИЛОЛОГИЧЕСКАЯ

BULLETIN

PHILOLOGY SERIES

2(136) 2012

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы
ҚАЗАҚ ҮЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ

ҚазҰУ ХАБАРШЫСЫ

ФИЛОЛОГИЯ
СЕРИЯСЫ

ВЕСТНИК КазНУ

СЕРИЯ
ФИЛОЛОГИЧЕСКАЯ

Алматы

№2 (136)

2012

1992 жылдың 22 соуірінен бастап
шыға бастады

Tіrkелу күөлігі № 766

Редакциялық алқа:

Әбдезұлы К.
(ғылыми редактор),
Әбдіманұлы О.
(ғылыми редактордың
орынбасары),
Зусва Н. Ю. (жсарапты хатыны),
Әбішева У.К., Алтынбекова О.Б.,
Джолдасбекова Б.У., Есімова Ж.Д.,
Күркебаев К., Сагындық Н.Б.,
Таева Р.М., Темірболат А.

ҚазҰУ ХАБАРШЫСЫ

ФИЛОЛОГИЯ СЕРИЯСЫ

№ 2 (136)

ИБ № 5792

Басылуга 23.04.2012 жылы кол койылды.
Пішімі 70x110 1/16. Колемі 21,58 б.т. Офсетті қаза.
Сандық басылыш. Тапсырыс № 480
Таралымы 500 дана. Бағасы келісімді.
Әл-Фараби атындағы Қазақ үлттік университеттің
«Қазақ университеті» баспасы.
050040, Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.
«Қазақ университеті» баспаханасында басылды

© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2012

МАЗМУНЫ – СОДЕРЖАНИЕ

ӘДЕБИЕТТАНУ – ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

Қансейіг Әбдезұлы. Зейнолла Қабдолов. Махамбеттің тұлғасы.	3
Аяқталмаған роман.....	9
Абдуалиева Ж.Б. К. Ахметова поэзияндағы тәуелсіздік тақырыбы.....	12
Агаева Фирзуза Абдулла кызы. Любовная лирика Махдумкули Фараги	14
Ахметжанова А. И. Жанровые особенности памятников деловой письменности.....	14
Базылова Б. К. Художественные формы портрета в структуре романа	17
Бисенбаев П. Қ. Алтын орда дәуірінен жеткен ғашықтық дастан.....	21
Самал Дәрібайұлы. Беташар	24
Қазыбек Г. Қ. Алғашқы қазақ газеттеріндегі аударма нұскалар	27
Құлжанова Б. Р. Коне түрк мұраларындағы ел бірлігі, мемлекет тұтастығы идеясы («Орхон» және «Күтадғу билиг» материалдары бойынша).....	30
Beyhan Asma. Tolstoy'un yaşam felsefesi.....	34

ТІЛ БІЛІМІ - ЯЗЫКОЗНАНИЕ

Гайнуллина Н. И. Диахронический взгляд на аксиологическую школу эпитета в прагматико-отдельной языковой личности	38
Ali Agababa Aliyev. Overcoming ambiguity of verbs in english-azerbaijani mt system: the initial approximation	43
Алишова И. К. Кыргызские термины родства в составе имён собственных.....	48
Аширова А. Жазбаша мәтін жөнө онын құрылымдық ерекшеліктері	50
Байманова Л.С. Жаһандану дәуіріндегі түрк-герман тілдерінің байланысы	54
Бедусенко Г.А. О некоторых лингво – функциональных особенностях заимствований в современной разговорной речи	58
Егорова Т.В. Способы выражения амбивалентной оценки в русском языке	62
Загинайко О. Ю. Динамика речевого поведения персонажей в рассказе А. Проханова «Знак девы»	67
Искакова А.Г. Структурно-семантические особенности имен существительных с не-префиксальным в современном русском языке	72
Искакова А.О., Торемуратова А. Лексико-орфографические особенности языка общения в интернете и его влияние на современный английский язык	76
Казакенова А.К. Иноязычное заимствование и развитие многозначности: номинативная общность и взаимодействие (на материале русского языка)	81
Найманбай А.Р. Әлемнің тілдік бейнесіндегі «Әйел-еркек» үгымдары	85
Нұгушманова К.Т. The category of time relation the present perfect tense.....	88
Сабитова З.К. Прецедентные феномены как результат текстовой редукции	91
Супрун В.И., Мадиева Г.Б. Онимическая семантика и её специфика	96
Репрезия. Л.К. Жаналина. Интегративное словообразование: Монография	101

ная». Имя с компонентом жээн давалось ребенку в родной деревне (или в роду) своей матери, жителям которой он действительно приходился родственником по материнской линии.

Стали личными именами или вошли в состав антропонимов в качестве компонентов термины родства: *ата* «отец» (варианты: *Атабай, Атабек, Атакан, Атамырза*), *баба* «дед» *Бабахан, ага, аке* «дядя; брат» (варианты *Акай, Агабек, Акайхан, Акетай*(тай- уменьшительный суффикс, ласкательное слово)). В составе кыргызских фамилий встречается термин родства *куда* «сват», например, *Куда, Кудаш, Кудашев*.

Каждый из этих терминов, по-видимому, прошел свой индивидуальный путь в антропонимии. Известную роль в их трансформации сыграл тот факт, что эти термины становились прозвищами, иногда с оттенком почитания, иногда – превосходства.

От почетных прозвищ открывается прямой путь в антропонимы.

Этот путь, по всей вероятности, прошли и некоторые кыргызские имена от терминов родства. Однако возможности перехода терминов родства в разряд антропонимов были ограничены.

Таким образом, механизм функционирования терминов родства, связь терминов родства

с антропонимией оказывали заметное влияние на ход развития собственных имен в кыргызском языке.

Литература:

- Бикбулатов, Н. В. Башкирская система родства / Н. В. Бикбулатов. – М., 1981.
- Гумилев, Л. Н. Древние тюрки/Л. Н. Гумилев. – М., 1967.
- Кыргыз тилинин түшүндүрмө сөздүү Под. Ред. Э.Абдуллаева, Д.Исаева. – Б., 1969.
- Малахов, И. З. Имена от А до Я / И. З. Малахов, С. С. Фарахов. – Уфа, 2006
- Машрабов А.А. Значение терминов родства и их выражение в киргизском и узбекском языках: Автореф. дисс...к.ф.н.-Б.,2000.
- Мусаева Ч.Ж. Значение терминов родства и их выражение в киргизском и русском языках: Автореф. дисс...к.ф.н.-Б.,2007.

Бұл мақалада кыргыз және англіс тілдердегі түлшілік терминдеринің көрсетілгенде проблемалары көрсетілген.

***

The article deals with the translation problems of relationship terminology in Kyrgyz and English languages.

Жазбаша мәтін және оның құрылымдық ерекшеліктері

А. Аширова

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың ф.ғ.к., доцент, Алматы, Қазақстан

Аннотация. Жоғары оқу орындарындағы студенттердің қазақша сөйлеу дағдысын қалыптастыру үшін сөйлеудің дұрыс үлгісін көрсету керек. Бұл міндетті мәтін атқарады. Мәтін- байланысу, бірігу деген мағынаны білдіретін сөз. Ол сөйлегенде, жазғанда пайда болады да, қажетті бір тұтас ойды аяқтайды. Мәтіннің тақырыбы болады. Мәтін сөздерден сөйлемдерден, абзацтардан тұрады. Қазіргі кезде оқытуда тілдік катынас мақсатын алға шығарған катысым әдісінің артықшылығы практикада дәлелденген.

Жоғары оқу орындарындағы студенттердің қазақша сөйлеу дағдысын қалыптастыру үшін сөйлеудің дұрыс үлгісін көрсету керек. Бұл міндетті мәтін атқарады. Мәтін- байланысу, бірігу деген мағынаны білдіретін сөз. Ол сөйлегенде, жазғанда пайда болады да, қажетті бір тұтас ойды аяқтайды. Мәтіннің тақырыбы болады. Мәтін сөздерден сөйлемдерден, абзацтардан тұрады. Қазіргі кезде оқытуда тілдік катынас мақсатын алға шығарған катысым әдісінің

артықшылығы практикада дәлелденген. Өйткені, мәтін сөйлеуге жаттықтыруға, сөйлеу дағдысын қалыптастыру құалы. Оқу мәтіндегі қазақша сөйлеудің дұрыс үлгісін көрсетіп қанақтайды, оған бірте-бірте дағдыландырады.

А.Байтұрсынұлы мәтінді шығарма сөз деп атап, сөйлеудің бірлігіне жаттықзады. Олай дейтін себебіміз, ғалым: “Сөз өнерінен жасалған шығатын нәрсенің жалпы аты шығарма сөз, ол аты қыскартылып шығарма деп айттылады.